

حیات پویا در خدمت حیات پویا

گفت‌وگو با سمانه قائدیان

تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش، به دنبال تحقیق و پژوهش بود و تاکنون چندین مقاله ISC و پنج کتاب با نام‌های «راز سلامت»، «بازی و ورزش»، «صد و هفتاد و ششمین غواص»، «اسماعیل مادرم شد!» و «حیات پویا» را به نگارش درآورده است. کتاب حیات پویا به عنوان اثر تقدیری در جشنواره شانزدهم کتاب رشد انتخاب شد و همین امر دلیلی برای گفت‌وگو با ایشان است.

سمانه قائدیان، متولد ۱۱ شهریور ماه ۱۳۶۳ در استهبان (از توابع استان فارس) است. وی تحصیلاتش را در دوره کارشناسی در رشته تربیت‌بدنی در دانشگاه فرهنگیان شیراز در تیرماه سال ۱۳۸۷ به اتمام رساند و موفق شد بلافاصله در مهرماه ۱۳۸۷، وارد دوره کارشناسی ارشد تربیت‌بدنی با گرایش فیزیولوژی ورزشی (دانشگاه شهید باهنر کرمان) شود. از همان روزهای اول، علاوه بر تدریس درس

نیکومنش مساعدت فرمودند که در همین‌جا از ایشان تشکر می‌کنم.

■ انتخاب بازی‌ها برچه اساسی بوده است یا در طراحی آن‌ها به چه عواملی توجه داشته‌اید؟

انتخاب بازی و تدوین آن در شش فصل با توجه به پرسش‌های همکاران و درخواست‌های آنان بود. فصل‌های اول و دوم به مهارت‌های مقدماتی (بازی‌ها در دوره ابتدایی) و پیشرفته (بازی‌ها در دوره متوسطه) اختصاص دارند که تا حد زیادی نیاز همکاران را برای ارائه و ترسیم بازی‌ها مرتفع می‌کنند. در فصل سوم مهارت‌های تویی، در فصل چهارم تمرینات ایستگاهی، و در فصل پنجم احادیث و جمله‌های ورزشی آماده شده‌اند که می‌توان در قالب طرح‌هایی شکل روی دیوار مدرسه از آن‌ها استفاده کرد. در آخرین فصل نیز مشخصه‌های پنج زمین ورزشی

■ چطور شد که به فکر افتادید، موضوع حیات پویا را دستمایه تدوین یک کتاب قرار دهید؟

حوزه تخصصی بنده «تربیت بدنی در آموزش و پرورش» است و غالباً با دانش‌آموزان دوره‌های ابتدایی و متوسطه دوره اول تعامل دارم. در سال‌های اخیر جناب آقای دکتر مهرزاد حمیدی، معاون محترم تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش، طرحی به نام حیات پویا برای مدرسه‌ها ارائه داده بودند. اواخر هر سال، همکاران سؤال‌های بی‌شماری درباره ترسیم شکل‌های بازی‌ها روی دیوار و کف حیات مدرسه می‌پرسیدند. با تحقیق و بررسی مطلع شدم تا کنون چنین کتابی ارائه نشده است. به همین دلیل ظرف مدت یک سال توانستم طرح‌های بازی‌های ورزشی را گردآوری و بعضی از آن‌ها را با تلفیق درس‌های دیگر طراحی کنم. در اواخر خرداد ماه ۱۳۹۶ بود که مجموعه «حیات پویا» را کامل کردم و برای چاپ آن همکار خوبم، جناب آقای

حرکات حیوانات و ... را دنبال می‌کنند، از جمله طرح‌هایی هستند که روی بئر چاپ می‌شوند.

■ سؤال دیگر دربارهٔ تصویرهای کتاب هست: اول اینکه به نظر تان با توجه به اینکه قرار است این کتاب مرجع و الگوی طراحی در مدرسه‌ها باشد، لازم نبود تصویرها قدری واضح‌تر و گویاتر باشند؟ دوم اینکه اتفاق عجیب و غریبی در تصویرها مشاهده می‌شود و آن این است که برخی نوشته‌ها و به‌خصوص عددها و رقم در اغلب تصویرها لاتین و به زبان انگلیسی هستند. به نظر شما در یک کتاب تألیفی، آن هم در تصویرهایی که قرار است در مدرسه‌های ما نقاشی شوند، چرا ناشر به چنین اشکالی توجه کافی نداشته است؟

دربارهٔ سؤال اول، به‌نظر بنده و تعدادی از همکاران که قبل از چاپ کتاب با آنان مشورت داشتم، تصویرها واضح و گویا بودند. البته فرمایش جناب‌عالی را می‌توان ان‌شاءالله در چاپ‌های بعدی همراه با اضافه شدن شکل‌های جدید مدنظر داشت. دربارهٔ نوشته‌های لاتین در برخی تصویرها، اول اینکه برخی طرح‌ها برگرفته از طرح‌های خارجی بودند که ترجیح دادم بومی‌سازی نشوند. دوم اینکه در کتاب، به طرح‌های تلفیقی تربیت‌بدنی با درس‌هایی چون علوم، فیزیک و ... اشاره کرده بودم. لذا برای تلفیق درس تربیت‌بدنی با زبان انگلیسی نیز از حرف‌ها و عددهای لاتین در برخی از بازی‌ها استفاده کردم.

■ به نظر می‌رسد لازم بود در حاشیهٔ برخی از بازی‌ها، با توجه به شرایط حیاط مدرسه‌ها، تذکراتی برای حفظ ایمنی دانش‌آموزان داده شود. ولی در کتاب نه تنها دربارهٔ یک بازی خاص چنین تذکری داده نشده، به‌صورت کلی هم به این موضوع توجه نشده است. به نظر تان این موضوع مهم نبود؟

به نکتهٔ خیلی خوبی اشاره فرمودید. ان‌شاءالله در چاپ‌های بعدی به این مطلب می‌پردازم.

■ از شرکت شما در این گفت‌وگو سپاسگزارم. متقابلاً بنده نیز از شما تشکر می‌کنم و برای همگان، از خداوند متعال حیات پویا و سرشار از آرامش خواهانم.

که در مدرسه‌ها کاربرد بیشتری دارند، آورده شده است تا در صورت نیاز به ترسیم، همکاران گرامی مشخصه‌های زمین را داشته باشند.

■ به نظر می‌رسد اجرای برخی از طرح‌های پیشنهادی در حیاط مدرسه‌های ما مناسب نباشد. مثلاً طیف مرئی، با همهٔ دردسرهایی که در نقاشی کردنش وجود دارد، پس از مدت کوتاهی بر اثر تابش آفتاب و عوامل دیگر رنگ می‌بازد. به نظر شما لازم نبود به این جنبه‌ها بیشتر توجه شود؟

تمام همکاران تربیت بدنی اطلاع دارند که روی دیوارهای مدرسه‌ها، به‌خصوص در دورهٔ ابتدایی، شکل‌های زیبایی، (که اکثراً هم ورزشی نیستند) کشیده شده‌اند. از آنجا که نقاشی‌های روی دیوار ماندگارتر از روی زمین هستند، لذا نقاشی‌هایی چون طیف مرئی که در کتاب حیاط پویا آمده‌اند، نسبت به نقاشی‌هایی که صرفاً جنبهٔ زیباسازی محیط دارند، رنگ کمتری مصرف می‌کنند. البته ناگفته نماند که به نکتهٔ خوبی اشاره فرمودید. بنده نیز در بندهای آخر پیشگفتار یادآوری کرده‌ام که برای ماندگاری بیشتر به نوع رنگ دقت کنند. چه بسا رنگ‌های «ترافیکی» ماندگاری بیشتری داشته باشند.

■ در بخش ایستگاه‌های نرمش، جایی از بچه‌ها خواسته‌اید رفتارهای حیوانات را شبیه‌سازی کنند. در نظر گرفتن چنین ایستگاهی با چه هدفی بوده است؟ خصوصاً در اغلب آن‌ها بچه‌ها یا باید روی زمین چهار دست و پا راه بروند، یا بخزند و یا بنشینند. آیا با توجه به وضعیت حیاط مدرسه، این رفتارها به لحاظ بهداشتی صحیح به‌نظر می‌رسند؟ در این بازی خاص، تکلیف نظافت دست‌ها و لباس‌ها چه می‌شود؟

در این کتاب در فصل «مهارت‌های مقدماتی» در قسمت بازی «لی‌لی» اشاره شده است که می‌توان طرح‌ها را روی پارچه یا بئر چاپ کرد تا همهٔ مدرسه‌ها (حتی مدرسه‌هایی که فضای مناسبی ندارند، یا دارای زمین چمن یا سالن سرپوشیده هستند)، از هدف‌های متعدد بازی‌ها بهره ببرند. طرح‌هایی همچون شبیه‌سازی حرکات حیوانات که هدف‌های بسیاری (چون تقویت عضلات موضعی، تقویت تعادل، آشنا شدن با نحوهٔ